

Vefrit fjármálaráðuneytisins

29. nóvember 2007

Greiðsluafkoma ríkissjóðs október 2007

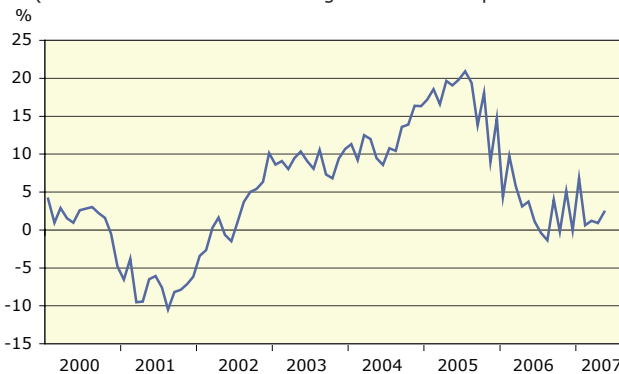
Greiðsluuppjör ríkissjóðs eftir fyrstu tíu mánuði ársins liggur nú fyrir. Samkvæmt uppjörið nam handbært fé frá rekstri um 51,2 ma.kr., sem er 2,4 ma.kr. aukning frá sama tíma í fyrra. Hreinn lánsfjárfjórnuður er neikvæður um 11,9 ma.kr., sem er 58,6 ma.kr. lakari útkoma en í fyrra. Það skýrist að mestu leyti af 30,3 ma.kr. kaupum ríkissjóðs á hlut Reykjavíkurborgar og Akureyrarbæjar í Landsvirkjun og eiginfjárukningu Seðlabanka Íslands með 44 ma.kr. eiginfjárframlagi. Tekjur án eignasölu reyndust 39,4 ma.kr. meiri en á sama tíma á síðasta ári.

Innheimtar tekjur ríkissjóðs námu 354 ma.kr. á fyrstu tíu mánuðum ársins. Það er 45,6 ma.kr. aukning frá sama tíma í fyrra, eða 13% sé óreglulegum tekjum sleppt. Ef tekið er tillit til tilfærslu milli mánaða vegna tekjuskatts lögaðila í ársbyrjun 2006 nemur aukningin 16%, en tölurnar hér á eftir taka mið af henni. Skatttekjur og tryggingagjöld jukust um 13,2% að nafnvirði. Á sama tíma hækkaði almennt verðlag um 5% og raunaukning skatttekna og tryggingargjalda var því 7,8%. Aukning annarra rekstrartekna um 29,2% milli ára skýrist að mestu með vaxtatekjum af skammtímalánum, en þær uxu um 109%.

Skattar á tekjur og hagnað námu 113,5 ma.kr. og jukust um rúma 19 ma.kr. frá síðasta ári, eða 20,6%. Þar af jókst tekjuskattur einstaklinga um 8,1%, tekjuskattur lögaðila jókst um 40,3% og fjármagnstekjuskattur um 48,5%. Innheimt tryggingagjöld jukust um 5,9% milli ára á meðan launavísitalan hækkaði um 9,1%, en þess bera að gæta að skatthlutfallið lækkaði á milli ára úr 5,79% í 5,34%. Innheimta eignarskatta nam 9,5 ma.kr. og jókst um 24,9% frá sama tímabili í fyrra. Þar af námu stimpilgjöld 7,7 ma.kr. en innheimta þeirra á árinu hefur aukist um rúmar 1.700 milljónir frá fyrra ári.

Innheimta almennra veltuskatta gefur nokkuð góða mynd af þróun innlendrar eftirspurnar. Hún nam 159 ma.kr. á fyrstu tíu mánuðum ársins og jókst um 8,3% að nafnvirði frá fyrra ári eða 3,2% umfram hækkuð vísitölu neysluverðs. Tekjur af virðisaukaskatti hafa aukist um 10,1% sem jafngildir 4,9% raunaukningu. Vegna lagabreytingar sem felur í sér rýmri greiðslufrest á virðisaukaskatti og aðflutningsgjöldum fer marktækni samanburðar við fyrra ár eftir því hvaða tímabil innan ársins er til skoðunar. Sé lítið á síðustu mánuði, eða tímabilið frá því að lækkunar virðisaukaskatts þann 1. mars sl. tók að gæta til fulls í innheimtutölum, kemur fram hverfandi raunbreyting milli ára.

Raunbreyting skatta á vöru og þjónustu milli ára 2000-2007 (miðað við VNV án húsnæðis og 6 mánaða hlaupandi meðaltal)

Eins og sést af myndinni hér að ofan þá er raunvöxtur veltuskatta í heild að aukast lítillega eftir verulegan samdrátt raunvaxtar árið 2006. Af einstökum liðum veltutengdra skatta er mest aukning í virðisaukaskatti og í sköttum á olíu og þungaskatti, eða um 10% en vörugjöld af ökutækjum dróguð hins vegar saman um 0,1% milli ára.

Greidd gjöld nema 295,9 ma.kr. og hækka um 37 ma.kr. frá fyrra ári eða 14,3%. Mest aukning er vegna almannatrygginga- og velferðarmála 10,7 ma.kr. eða rúm 18%. Þar munar mest um að lífeyristryggingar hækka um 5,8 ma.kr. á milli ára, fæðingarorlofsgreiðslur um 2 ma.kr.

og barnabætur um 1,1 ma.kr. Almenn opinber þjónusta hækkar um 6,4 ma.kr. eða 20%. Þar hækka vaxtagjöld mest af einstökum liðum eða um tæpa 3 ma.kr. Þar munar mestu að á þessu ári kom til greiðslu fyrsti gjaldþagi nýrra ríkisbréfa og voru vextir vegna þessa 1,4 ma.kr. Aukning útgjalda til heilbrigðismála milli ára er 7,4 ma.kr., til efnahags- og atvinnumála 5,4 ma.kr. og til menntamála 3,6 ma.kr.

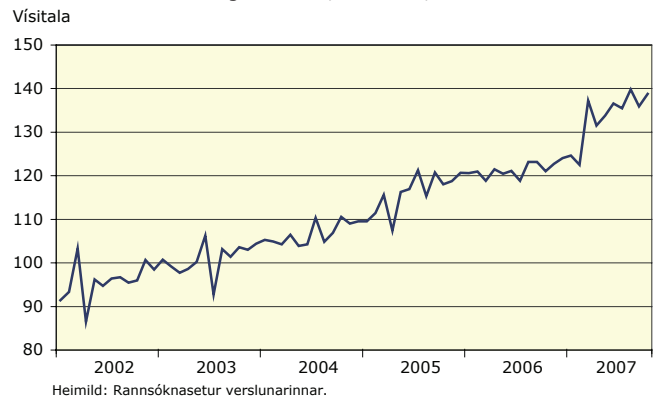
Lánsfjárförf ríkissjóðs fyrstu tíu mánuði ársins nam 48,7 ma.kr. í heild, en hrein lánsfjárförf var 11,9 ma.kr. Afborganir lána fyrstu tíu mánuðina eru 33,5 ma.kr., þar af hafa 11,2 ma.kr. verið greiddir upp af erlendum lánum. Heildarlántökur tímabilsins nema 58,4 ma.kr. og er allt tekið að láni innanlands. Annars vegar er um að ræða skuldbréfaútgáfu vegna kaupa ríkisins á 50% hlut Reykjavíkurborgar og Akureyrarbæjar í Landsvirkjun og hins vegar útgáfu á ríkisbréfum og ríkisvixlum.

Aukning dagvöruveltu

Uppsveifla í efnahagslífinu frá vormánuðum hefur verið meiri en almennt var búist við. Flestir mælikvarðar staðfesta það hvort heldur þegar lítið er til veltu á fasteignamarkaði, innflutnings eða greiðslu-kortaveltu að innlend eftirspurn hefur aukist umtalsvert á árinu. Ný-keg gögn um þróun smásöluverslunar benda einnig til að svo sé.

Rannsóknasetur verslunarinnar á Bifröst birtir reglulega vísitölu dagvöruveltu. Á myndinni sést hvernig sú vísitala hefur þróast á undanförunum árum. Vísitala dagvöruveltu er á föstu verði, án virðisaukaskatts og árstíðaleiðrétt af fjármálaráðuneytinu. Sú leiðrétting nær þó ekki að jafna út áhrif af mismunandi tímasetningu páska og hvort velta vegna verslunarmannahelgar er í júlí eða ágúst.

Vísitala dagvöruveltu, fast verð, árstíðaleiðrétt

Heimild: Rannsóknasetur verslunarinnar.

Dagvöruvelta hefur farið jafnt vaxandi á undanförunum árum og kemur þar bæði til aukinn kaupmáttur landsmanna og fjölgun íbúa. Jafnframt má sjá á myndinni að það tók að draga úr vextinum árið 2005 og fram á árið 2007 en þá varð mikill kippur upp á við. Jafnframt sýnir myndin að sú uppsveifla sem átti sér stað í dagvöruveltu þá ekki hefur ekki gengið til baka.

Í mars var lægra þrep virðisaukaskattsins lækkað úr 14% í 7%, jafnframt því sem ýmsar vörur sem áður höfðu borið 24,5% skatt voru færðar í neðri flokkinn og vörugjöld voru lækkuð á matvælum. Svo virðist sem landsmenn hafi notað það svigrúm sem skattalækkunin myndaði til þess meðal annars að bæta við dagvöruinnkaup sín. Einnig er líklegt að það hafi haft áhrif til að auka neyslu að óróleiki á fjármála-markaði sem einkenndi árið 2006 hafði fjarast út í ársbyrjun 2007 og gengi krónunnar og hlutabréfa styrkst á ný.

Þá benda upplýsingar um innheimtu virðisaukaskatts sem fjallað er um í grein hér að framan um afkomu ríkissjóðs til aukinnar neyslu en tekjur af virðisaukaskatti hafa aukist umtalsvert þrátt fyrir lækkun skatthlutfallsins.

Tekjur ríkissjóðs janúar – október

12 mánaða breyting (%)	2006	2007
Skatttekjur og trygg.gjöld	11,8	11,9
Skattar á tekjur og hagnað	19,9	16,6
Eignarskattar	-37,0	24,9
Skattar á vöru og þjónustu	10,3	8,3
Tryggingagjöld	16,6	5,9
Tekjur alls	-8,4	14,8

Gjöld ríkissjóðs janúar – október

12 mánaða breyting (%)	2006	2007
Almenn opinber þjónusta	-16,0	20,0
Heilbrigðismál	0,9	10,7
Alm.trygg. & velferðarmál	4,6	18,1
Efnahags- og atvinnumál	71,0	15,2
Menntamál	12,7	12,5
Gjöld alls	6,3	14,3

Afkomu ríkissjóðs janúar – október

Milljónir króna	2006	2007
Handbært fé frá rekstri	48.791	51.229
Hreinn lánsfjárfjórnuður	46.785	-11.868
Afborgun lána	-41.565	-33.503
Brúttó lánsfjárfjórnuður	1.921	-48.671
Lántökur	25.961	58.383
Greiðsluafkoma	27.882	9.712

Ýmsar hagtölur

12 mánaða breyting (%)	2006	2007
Verðbólga (nóv.)	7,3	5,2
Kjarnaverðbólga (nóv.)	7,2	5,4
Launavísitala (október)	11,0	8,1
Heildarvelta (jan.-ágúst)	14,4	8,1
Smásöluvelta (jan.-ágúst)	6,2	9,5
Atv.leysi, árst.leiðr. (okt.)	1,2	0,9